

Misje pokojowe ONZ

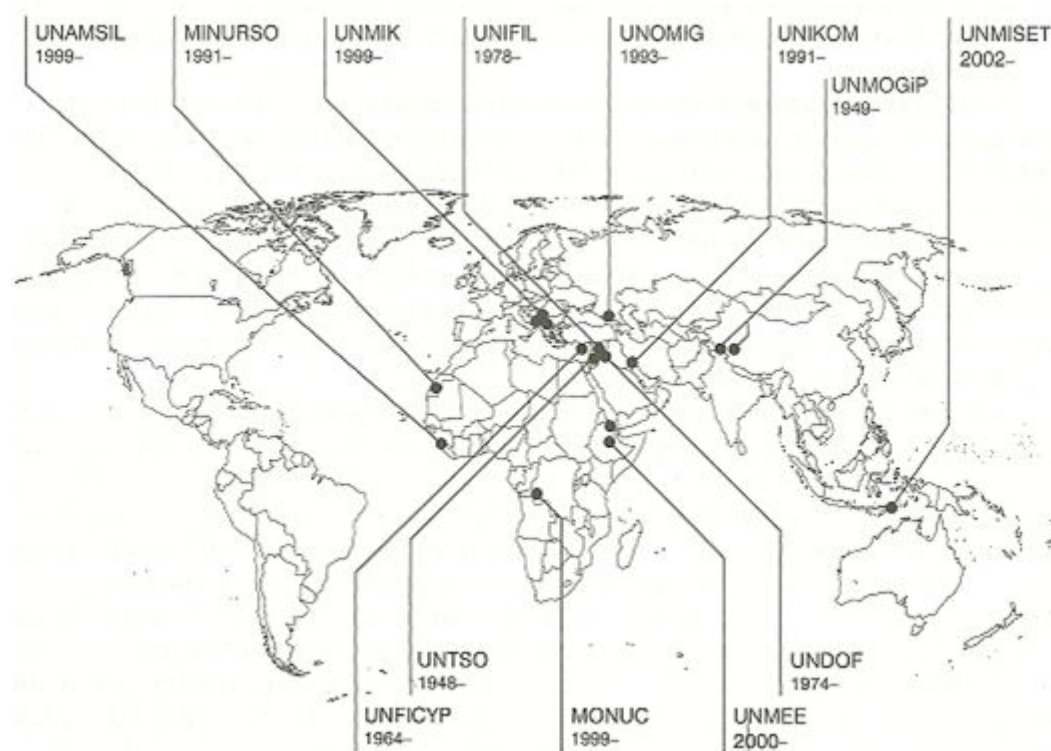
Budowa mechanizmów systemu bezpieczeństwa zbiorowego zainspirowana została zarówno doświadczeniami historycznymi jak i obiektywną potrzebą zapewnienia światu stabilizacji i pokojowej egzystencji[1].

Organem wyposażonym w kompetencje do podejmowania akcji w razie zagrożenia pokoju i aktów agresji jest Rada Bezpieczeństwa. Zgodnie z Kartą ma ona obowiązek zapobiegania aktom naruszenia pokoju oraz zastosowania środków przymusu w razie dopuszczenia się przez państwo aktu agresji. Środki stosowane przez Radę mogą mieć charakter zapobiegawczy, przymusu pośredniego lub bezpośredniego. Decyzje o zastosowaniu danego środka podejmują państwa zasiadające w Radzie[2]

Współczesny świat wykazuje małą stabilność i znaczną podatność na konflikty i zakłócenia równowagi sił. W związku z tym obok wielkich mocarstw również organizacje międzynarodowe muszą zwiększać wysiłki na rzecz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa. Sytuacja międzynarodowa wymusza wręcz na ONZ konieczność prowadzenia operacji pokojowych i stosowania innych mechanizmów bezpieczeństwa zbiorowego, np. misji pokojowych[3].

Misje pokojowe są sposobem pomocy krajom dotkniętym konfliktem poprzez stwarzanie warunków do trwałego pokoju. Uczestnicy misji pokojowych ONZ – personel wojskowy i policyjny oraz cywilny z wielu krajów – nadzorują i obserwują przebieg procesów pokojowych, które pojawiają się po zakończeniu konfliktów oraz pomagają ich byłym uczestnikom we wprowadzaniu w życie uzgodnień pokojowych, które podpisali. Tego typu pomoc przybiera różne formy i obejmuje m.in. środki mające na celu obudowę zaufania, wprowadzanie ustaleń dotyczących podziału władzy, pomoc w przeprowadzaniu wyborów, umacnianie rządów prawa oraz ekonomiczny i społeczny rozwój[4].

Rysunek 2. Obecnie trwające misje pokojowe

Źródło: E. Cziomer, L. W. Zyblikiewicz, Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s.83.

Zagrożenie ze strony otoczenia zakłóca proces pokojowy. Jego udane utrzymanie wymaga często obecności znacznej liczby oddziałów, zwłaszcza na początkowym etapie misji. Ich obecność może zapewnić stabilność i bezpieczeństwo do momentu gdy zostaną utworzone wiarygodne, lokalne siły policyjne.

Tradycyjna idea misji pokojowych ONZ zakładała, że jej oddziały nie powinny być uzbrojone, mogą posiadać tylko lekką broń i używać siły jedynie w obronie własnej. Wydarzenia ostatnich lat doprowadziły do dyskusji na temat tego, jak sprawić, aby oddziały misji ONZ były bardziej skuteczne podczas niebezpiecznych i skomplikowanych operacji przy jednoczesnym zachowaniu swojej bezstronności.

ONZ nie dysponuje własną armią. Państwa dobrowolnie wysyłają swoich żołnierzy i sprzęt w przypadku każdej misji pokojowej, za co uzyskują rekompensatę pieniężną ze specjalnego funduszu

operacji pokojowych. Operacje pokojowe przeprowadzane są na życzenie lub za zgodą stron. Cechuje je bezstronność wobec konfliktu oraz ograniczone prawo do użycia siły[5].

Od początku działalności ONZ przeprowadzono prawie 60 operacji pokojowych. Odpowiedzialność za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie spada na wszystkie państwa członkowskie ONZ. Od 1948 r. ponad 110 państw wysyłało personel na misje pokojowe.

Rysunek 3. Misje pokojowe ONZ w latach 1984-2002

Nazwa i czas trwania	Pełna nazwa	Przybliżone wydatki (mln USD)	Liczba osób	Straty
UNAMIR 1993-1996	Misja Pomocy dla Rwandy	98	2 548	–
UNCRO 1995-1996	Operacja ONZ dla Przywrócenia Zaufania	razem z UNIPROFOR	7 071	16
UNSMIH 1996-1997	Misja Wspierająca ONZ dla Haiti	56	1 525	–
UNTMIH 1997	Misja Tymczasowa na Haiti	20	300	–
MIPONUH 1997-	Misja Cywilnej Policji ONZ na Haiti	30 (1998-1999)	372	–
UNOMSIL 1998-	Misja Cywilnej Policji ONZ na Haiti	41 (1999-2000)	51	–
MIPONUH 1997-2000	b.z.	50	b.z.	b.z.
UNOMSIL 1998-1999	b.z.	129	59	b.z.
MONUC 1999-	Misja ONZ w Demokratycznej Republice Kongo	698	4 463	10
UNIMSET 2002-	Misja Wspierająca ONZ w Timorze Wschodnim	305	4 443	8

Źródło: E. Cziomer, L. W. Zybkiewicz, Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s.82

[1] W. Malendowski, Rola ONZ w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa, [w:] Stosunki międzynarodowe, pod red. W. Malendowskiego, C. Mojsiewicza, Wydawnictwo Atła 2, Wrocław 2004, s. 380.

[2] E. Latoszek, M. Proczek, wyd. cyt, s. 104.

[3] Tamże, s. 104.

[4] unic.un.org.pl/misje_pokojowe/publikacja_nowe-wyzwania.php, maj 2010.

[5] E. Latoszek, M. Proczek, wyd. cyt, s. 104-105.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Wojna w Sierra Leone

Sierra Leone to państwo w zachodniej Afryce, nad Oceanem Atlantyckim. Na północy graniczy z Gwineą, na południowym wschodzie z Liberią. W 1961 roku kraj uzyskał niepodległość pozostając w brytyjskiej Wspólnocie Narodów. W 1971 roku proklamowano utworzenie republiki. W 1978 roku wprowadzono system monopartyjny z rządzącym Kongresem Ogólnoludowym. W 1985 roku ustąpił, piastujący od 1971 roku urząd prezydenta, S. Stevens wyznaczając na swego następcę generała J.M. Mornoha. Nowy prezydent rozpoczął pod koniec lat osiemdziesiątych proces demokratyzacji kraju.

Wojna domowa w Sierra Leone, która trwała od 1991 do 2002 roku, jest przykładem brutalnego konfliktu wewnętrznego, który miał druzgocące konsekwencje dla społeczeństwa i gospodarki tego zachodnioafrykańskiego kraju. Konflikt ten charakteryzował się wyjątkową brutalnością i miał poważne skutki humanitarne oraz społeczne.

Rysunek 3. Mapa Sierre Leone

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Tło konfliktu

Sierra Leone, kraj w zachodniej Afryce, uzyskał niepodległość od Wielkiej Brytanii w 1961 roku. Po uzyskaniu niepodległości, kraj zmagał się z różnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi, które obejmowały korupcję, nierówności społeczne i brak efektywnego zarządzania. W 1991 roku, sytuacja polityczna i gospodarcza osiągnęła krytyczny punkt, co doprowadziło do wybuchu konfliktu zbrojnego.

Wojna domowa rozpoczęła się, gdy Rewolucyjny Front Zjednoczenia (RUF), grupa rebeliantów dowodzona przez Foday Sankoh, rozpoczęła działania zbrojne przeciwko rządowi Sierra Leone. Konflikt szybko przybrał brutalny charakter, charakteryzujący się masowymi zbrodniami wojennymi, w tym brutalnymi egzekucjami, porwaniami i przemocą wobec cywilów.

Brutalność i skutki

Konflikt w Sierra Leone był znany z niezwyklej brutalności, w tym z używania dzieci-żołnierzy, które były werbowane i zmuszane do walki. RUF stosował brutalne metody, takie jak okaleczanie ludzi, aby wzbudzić strach wśród społeczności. Wojna spowodowała śmierć około 50 000 osób oraz spowodowała ogromne cierpienie ludności cywilnej. Miliony ludzi zostały zmuszone do ucieczki z domów, a zniszczenia infrastruktury kraju były ogromne.

Interwencja międzynarodowa

W odpowiedzi na eskalację przemocy, społeczność międzynarodowa, w tym Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) i Wspólnota Narodów, podjęła działania mające na celu zakończenie konfliktu. W 1999 roku, podpisano porozumienie pokojowe w Lome, które miało na celu zakończenie działań wojennych. Porozumienie przewidywało m.in. demobilizację bojowników, integrację RUF do życia politycznego oraz zrzeczenie się broni.

W 2000 roku, ONZ utworzyła misję stabilizacyjną w Sierra Leone, znaną jako Misja ONZ w Sierra Leone (UNAMSIL), której celem było wspieranie procesu pokojowego, nadzorowanie demobilizacji i reintegracji bojowników oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Misja ta odegrała kluczową rolę w stabilizacji sytuacji w kraju i pomogła w odbudowie.

Proces pokoju i odbudowa kraju

Wojna domowa zakończyła się w 2002 roku, jednak jej skutki

były długotrwałe. Proces odbudowy i rehabilitacji społeczeństwa trwał wiele lat. Sierra Leone zmagало się z wyzwaniami związanymi z odbudową infrastruktury, reintegracją weteranów wojennych i zapewnieniem sprawiedliwości dla ofiar konfliktu. W 2002 roku rozpoczęto także postępowania sądowe przeciwko liderom RUF, co było ważnym krokiem w kierunku sprawiedliwości i rozliczenia zbrodni wojennych.

Wojna w Sierra Leone jest przykładem brutalnego konfliktu, który miał druzgocące skutki dla społeczeństwa i gospodarki. Jej historia pokazuje, jak ważne są międzynarodowe interwencje w rozwiązywaniu konfliktów oraz długotrwały proces odbudowy po zakończeniu działań wojennych.

W 1992 roku grupa wojskowych pod dowództwem kapitana V. Strassera obaliła Mornoha. Władzę przejęła Tymczasowa Narodowa Rada Rządząca, zawieszono przyjętą w referendum z 1991 roku konstytucję, która gwarantowała m.in. system wielopartyjny. W styczniu 1996 roku generał J. Maada Bioo dokonał zamachu stanu i przejął władzę.

Szóstego lipca 1999 roku w togijskiej stolicy Lome prezydent Ahmed Tejan Kabbah oraz komendant kaprał Foday Sankoh podpisali pokój kończący wojnę domową. Zakończona wojna była jedną z najkrwawszych w dziejach kraju. W czasie trwania wojny połowa z 4,4 mln mieszkańców opuściła kraj, a statystyczna długość życia tych, którzy pozostali skróciła się do 37 lat.

W 2002 roku powołano instytucje, których zadaniem jest ujawnienie zbrodni wojennych i pociągnięcie do odpowiedzialności winnych ich popełnienia: Komisję Prawdy oraz Specjalny Trybunał. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

W 2002 roku uczyniono postępy w dziedzinie przeciwdziałania bezkarności za poważne naruszenia praw człowieka podczas konfliktu w Sierra Leone. Ustanowiono specjalny trybunał dla Sierra Leone – Rada Bezpieczeństwa ONZ zadecydowała w 2000 roku o ustanowieniu tego sądu dla karania najgroźniejszych

sprawców zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych i poważnych naruszeń prawa humanitarnego. Komisja Prawdy i Pojednania, przewidziana w porozumieniu pokojowym z Lome z 1999 roku, także została ustanowiona.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Wojna w Somalii

Somalia, kraj położony w Rogu Afrykańskim, od uzyskania niepodległości w 1960 roku zmagał się z wieloma problemami politycznymi i społecznymi. W 1969 roku wojskowy zamach stanu doprowadził do objęcia władzy przez generała Mohammeda Siada Barre, który ustanowił rządy autorytarne. Jego reżim, oparty na klanie i korupcji, doprowadził do poważnych problemów gospodarczych i społecznych.

Wojna w Somalii, która rozpoczęła się w latach 90. XX wieku, to złożony konflikt, który trwał przez wiele lat i miał głęboki wpływ na stabilność i bezpieczeństwo w regionie Rogu Afrykańskim. Konflikt ten ma wiele przyczyn i aspektów, obejmujących zarówno wewnętrzne problemy kraju, jak i wpływy zewnętrzne.

Północne oraz wschodnie wybrzeża współczesnej Somalii były częścią starożytnego Puntu – krainy wzmiankowanej już w starożytnych egipskich inskrypcjach od III tysiąclecia p.n.e.

W naszej erze, w VII-X wieku wzdłuż wybrzeży Zatoki Adeńskiej i Oceanu Indyjskiego powstawały stacje handlowe zakładane przez muzułmańskich kupców z Arabii i Persji. W X w. obszary wnętrza lądu przylegające do Zatoki Adeńskiej zamieszkiwały

koczownicze plemiona Somalów, na południu i zachodzie pasterskie ludy Galla. W rozwijających się wzdłuż wybrzeży centrach handlowych (Mogadyszu, Merka, Zejla, Berbera) przeważała religia muzułmańska. W XVI w. wybrzeża Somalii zajęli Portugalczycy, wyparci przez Arabów z Omanu (mających centrum na Zanzibarze). W XIX w. północne wybrzeża kraju znajdowały się pod kontrolą Egiptu, południowa zaś część pod zwierzchnictwem sułtana Zanzibaru. [Popularna Encyklopedia Powszechna, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999]

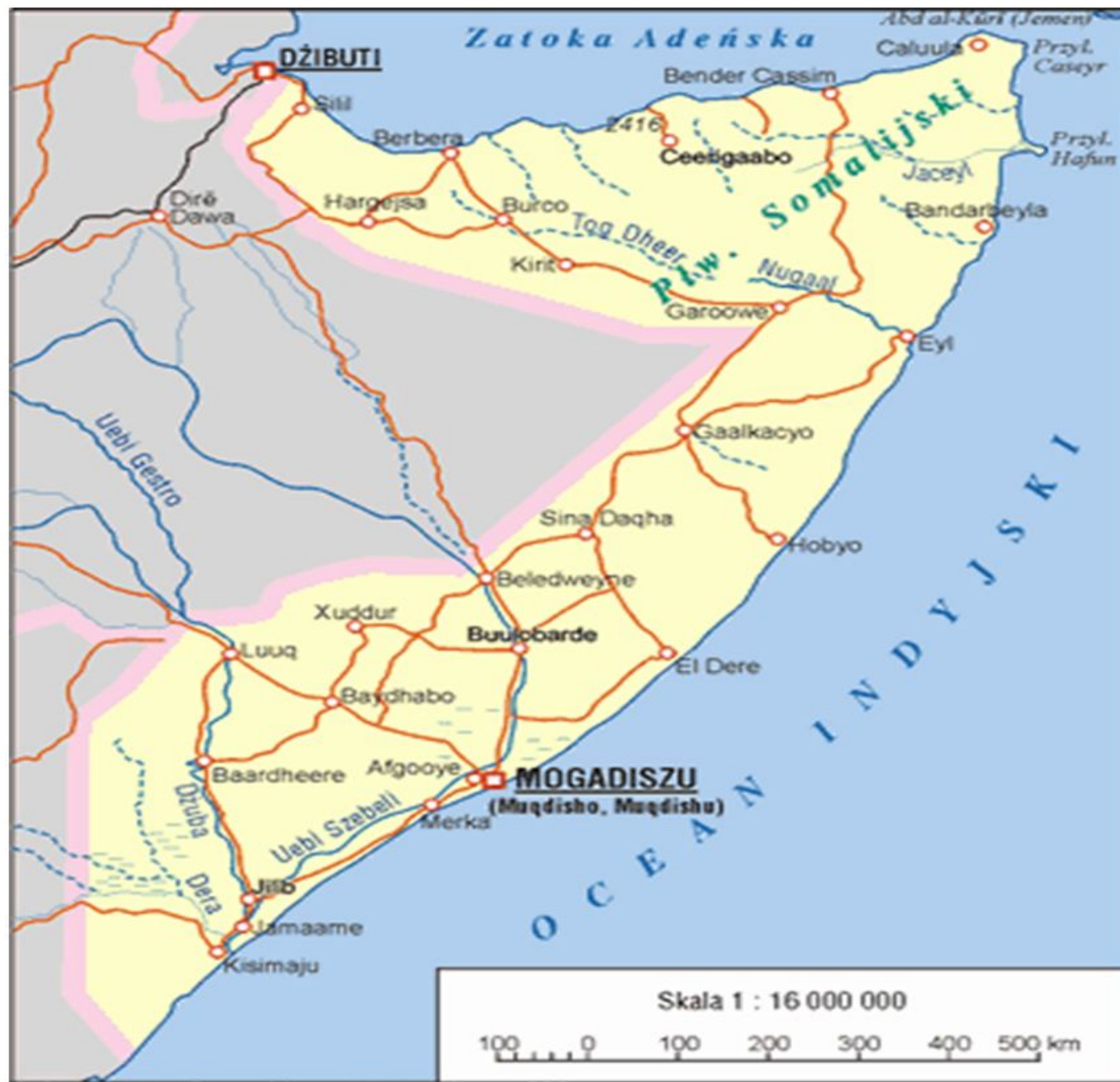
Tło konfliktu

W drugiej połowie XIX w. rozpoczęła się penetracja państw europejskich i podział posiadłości kolonialnych pomiędzy Wielką Brytanię, Francję i Włochy. W latach 1862-1884 Francja zajęła tereny północno-zachodnie z miastem Dżibuti. Wielka Brytania w latach 1884-1886 zajęła część północnych wybrzeży kraju (Somaliland). Włosi objęli protektoratem sułtanaty Hobyo nad Oceanem Indyjskim i Alula nad Zatoką Adeńską, wydzierżawili także od Brytyjczyków południową część wybrzeża. W 1925 roku powiększyli posiadłości o tzw. Jubaland (tereny między rzeką Jubba a granicą kenijską), tworząc z nich w 1936 roku, po połączeniu z Etiopią, Włoską Afrykę Wschodnią. W Somali brytyjskim od końca XIX w. wybuchwały długotrwałe powstania przeciwko Brytyjczykom, próby utworzenia niepodległego państwa przez M. Ibn Abd al-Hasana stłumiono po I wojnie światowej. W 1940 roku Włosi anektowali somalijskie posiadłości brytyjskie, ale w 1941 roku zostali pokonani przez Brytyjczyków, którzy przejęli kontrolę nad całością kolonii włoskich w Somalii. Sprawowali ją do 1950, kiedy zyskały one status terytorium powierniczego ONZ i zostały przekazane w administrację Włochom. W 1960 roku połączono brytyjską i włoską część kraju tworząc niepodległą Republikę Somalii. [Tamże]

W 1991 roku reżim Barre'a został obalony przez różne grupy opozycyjne, co wprowadziło kraj w okres chaosu i bezrządu. Po obaleniu dyktatora, Somalia pogrążyła się w anarchii, z

licznymi rywalizującymi grupami wojskowymi i klanami walczącymi o kontrolę nad terytorium. Brak centralnej władzy, eskalacja przemocy i kryzys humanitarny stały się normą.

Rysunek 5. Mapa Somalii

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Somalia została utworzona w 1960 roku. W swojej historii przeżyła zamach stanu (1969), wojnę z sąsiednią Etiopią (1977-78), a w ostatnim czasie stała się areną jednej z

najkrwawszych i najokrutniejszych wojen domowych w Afryce.

W styczniu 1991 roku, po ucieczce prezydenta kraju, Somalia znalazła się w stanie kompletnej anarchii. Przestały funkcjonować niemal wszystkie instytucje państwowe, w tym tak ważne dla bezpieczeństwa obywateli jak policja i wymiar sprawiedliwości. Państwo podzielone zostało między lokalnych przywódców, zawierających lub zrywających sojusze w zależności od sytuacji. Obok zorganizowanych jednostek reprezentujących interesy poszczególnych rodów, po kraju zaczęły grasować grupy zwykłych bandytów.

Początkowo ofiarami tych ugrupowań były osoby związane z obalonym reżimem. Później jednak większą rolę zaczęły odgrywać właśnie między rodami. Na niebezpieczeństwo narażeni byli także członkowie różnego rodzaju mniejszości, zwłaszcza na południu i w centralnych regionach kraju. Dochodziło do pogromów i gwałtów, dokonywanych przede wszystkim na ludności cywilnej. Grabiono dobytek, składy żywności i bydło. Ofiarami bandytów padały także konwoje z pomocą humanitarną. W miastach brakowało pożywienia i wody. Sytuację komplikowała ponadto susza i groźba wybuchu epidemii cholery. Przerażeni rozwojem wypadków cywile, szukając schronienia i licząc na pomoc humanitarną, opuszczali swoje domy i uciekali do tworzonych w pośpiechu obozów dla uchodźców, zarówno na terytorium Somalii, jak i poza granicami kraju. Ocenia się, iż w pierwszych miesiącach wojny domowej w Somalii śmierć poniosło ponad 100 tys. ludzi, a ponad milion stało się uchodźcami. [Domański P., 2000]

Somalia coraz bardziej pogrążała się w wojnie. Tysiące poddanych ginęło od kul, a przede wszystkim z głodu i chorób (w ciągu roku umarło prawie pół miliona ludzi). Przysyłaną z Europy pomoc humanitarną komendanci rozkradali i rozdzielali wśród swoich partyzantów albo odsprzedawali z zyskiem na stołecznych bazarach.

Zaalarmowani apokaliptycznymi wieściami z Afryki i ponaglani

przez międzynarodowe organizacje humanitarne, Amerykanie postanowili wkroczyć do akcji. USA były już wówczas supermocarstwem. Amerykańska armia była jeszcze upojona zwycięską wojną w Zatoce Perskiej – w porównaniu z Irakiem wyprawa do Somalii wydawała się błahostką, a ponadto dawała okazję do zademonstrowania wrażliwości i bezinteresowności Ameryki. Ponadto pomoc udzielona muzułmańskiej Somalii miała poprawić marny wizerunek Amerykanów w świecie islamu. [Jagielski W., 2004]

ONZ widząc, iż ugrupowania somalijskie są zbyt skłócone, a sytuacja w kraju znajduje się poza wszelką kontrolą, podjęła próbę załagodzenia konfliktu. W styczniu 1992 roku do Somalii przyjechała grupa wysłanników ONZ, pod przewodnictwem Jamesa O.C. Johana. Zaproponowane przez nich zawieszenie broni zaakceptowały wszystkie ugrupowania, oprócz partii Aidida (SNA). Dlatego też pod koniec stycznia zorganizowano spotkanie dwóch głównych rywali. Owocem tych zabiegów było podpisanie 3 marca 1992 roku w Mogadiszu trzymiesięcznego zawieszenia broni. [Kucharski P., 1998]

Walki między poszczególnymi frakcjami doprowadziły do zupełnego zniszczenia struktur państwowych. Interwencja oddziałów ONZ w grudniu 1992 roku pozwoliła rozprowadzić wśród głodującej ludności cywilnej transporty żywności. W marcu 1994 roku walczące strony zawarły w Nairobi porozumienie o zawieszeniu broni oraz zwołaniu Konferencji Pojednania Narodowego, które nie zakończyło jednak wojny domowej.

Oddziały Aidida (który samowładnie ogłosił się prezydentem) podjęły walkę ze zwolennikami Mahdiego Mohammeda i zaatakowały stacjonujące w Somalii wojska ONZ. Oprócz Libii i Sudanu żadne państwo na świecie nie uznało praw Aidida do sprawowania władzy. W lipcu 1996 roku Aidid zmarł wskutek ran odniesionych podczas ulicznej bitwy. Urząd prezydenta przejął jego syn, były żołnierz amerykańskiej piechoty morskiej, Husajn, jednak sytuacja w kraju wciąż była niestabilna. Brak jednolitej władzy i ciągłe walki o władzę sprzyjały rozwinięciu się w

Somalii organizacji terrorystycznej Osamy bin Ladena. W sierpniu 2000 roku został utworzony tymczasowy 245-osobowy parlament somalijski, funkcjonujący poza krajem. Jego utworzenie możliwe było dzięki porozumieniu 1200 delegatów reprezentujących główne klany i plemiona Somalii. 26 sierpnia 2000 roku prezydentem Somalii został Abdoukassim Salat Hassan. Rok później Stany Zjednoczone zamroziły zasoby finansowe głównego banku al Barakaat ze względu na jego niewyjaśnione związki z Al-Kaidą. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Interwencja międzynarodowa

W obliczu pogarszającej się sytuacji humanitarnej i wzrastającej niestabilności, społeczność międzynarodowa zareagowała poprzez interwencje militarne i humanitarne. W 1992 roku Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję umożliwiającą międzynarodową interwencję w Somalii pod nazwą Operacja Przywrócenie Nadziei. Interwencja, prowadzona przez Stany Zjednoczone i inne państwa, miała na celu zapewnienie pomocy humanitarnej oraz przywrócenie porządku.

Pomimo początkowych sukcesów, interwencja napotkała poważne trudności. Konflikt z lokalnymi grupami zbrojnymi, w tym z warlordami i milicjami, oraz zamachy na personel wojskowy prowadzące do licznych ofiar, doprowadziły do wycofania sił międzynarodowych w 1994 roku.

Kontynuacja konfliktu

Po zakończeniu interwencji międzynarodowej, wojna domowa w Somalii trwała dalej. Kraj pozostał podzielony między rywalizującymi grupami, a brak centralnej władzy doprowadził do rozwoju różnych grup ekstremistycznych. W 2006 roku pojawiła się nadzieja na stabilizację dzięki utworzeniu Tymczasowego Rządu Federalnego Somalii, wspieranego przez siły wojskowe z Etiopii. Jednak sytuacja szybko pogorszyła się, a konflikt z grupami ekstremistycznymi, w tym z Al-Shabab, trwał dalej.

Stan współczesny

Współczesna Somalia wciąż zmaga się z problemami związanymi z bezpieczeństwem i stabilnością. Choć w kraju udało się ustanowić rząd federalny i zorganizować wybory, konflikty z grupami militarnymi oraz wyzwania humanitarne pozostają istotnymi kwestiami. Międzynarodowa społeczność, w tym ONZ oraz różne organizacje pozarządowe, wciąż angażują się w działania mające na celu wspieranie stabilizacji i odbudowy Somalii.

Konflikt w Somalii jest przykładem trudności związanych z budowaniem pokoju i stabilności w regionie dotkniętym długotrwałymi problemami społecznymi i politycznymi. Jego złożoność pokazuje, jak wielkie wyzwania stoją przed międzynarodową społecznością w próbie rozwiązania konfliktów i wspierania odbudowy w krajach pogrążonych w chaosie.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Wybrzeże Kości Słoniowej – konflikty zbrojne

W średniowieczu północna część Wybrzeża Kości Słoniowej pozostawała pod panowaniem badanych państw: Ghany, Mali i Songhaju. W drugiej połowie XV wieku do wybrzeży dotarli pierwsi podróżnicy portugalscy. W XVII-XVIII wieku rozpoczęła się penetracja Francji, która założyła forty Assagny i Grand Bassam, będące głównymi ośrodkami wywozu kości słoniowej (stąd nazwa kraju). W XIX w. rozpoczęła się kolonizacja francuska. Pierwsze stałe posterunki powstały w 1843 roku. Wybrzeże Kości

Słoniowej od 1893 roku jest kolonią francuską, od 1895 roku – w składzie Francuskiej Afryki Zachodniej. W 1958 roku uzyskało autonomię jako członek Wspólnoty Francuskiej, w 1960 roku pełną niepodległość, zachowało jednak silne związki polityczne i gospodarcze z byłą metropolią. Od 1960 roku do śmierci w 1993 roku na czele państwa stał F. Houphouët-Boigny, założyciel i przywódca Partii Demokratycznej. Po nim urząd prezydencki przejął H. Konan-Bédié.

Niespodziewanie po zamachu stanu w 24 XII 1999 roku prezydent Bédié został obalony i wygnany z kraju. Jego miejsce zajął generał Robert Gueï, który ogłosił przejściową konstytucję, a kluczowe stanowiska ministerialne powierzył wojskowym. W październiku 2000 roku odbyły się wybory prezydenckie, w których zwycięstwo odniósł Laurent Gbagbo. Wybory nie zostały uznane przez jego przeciwników, krajem wstrząsnęła seria krwawych zamachów. Generał Gueï dokonał nieudanej próby puczu. Partie partyzanckie domagały się ustąpienia prezydenta opanowały północną i zachodnią część kraju. Wojskowe wsparcie Francji, z którą Wybrzeże Kości Słoniowej związane jest układem o wzajemnej obronie nie zdołało doprowadzić do normalizacji w kraju.

Rysunek 1. Mapa Wybrzeża Kości Słoniowej

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Wybrzeże Kości Słoniowej, kraj położony w zachodniej Afryce, w ostatnich dziesięcioleciach doświadczyło kilku istotnych konfliktów zbrojnych, które miały znaczący wpływ na stabilność i rozwój kraju. Konflikty te były wynikiem złożonych napięć politycznych, etnicznych i gospodarczych.

Wojna domowa w 2002 roku

Wojna domowa w Wybrzeżu Kości Słoniowej, która wybuchła w 2002 roku, była jednym z najbardziej znaczących konfliktów w historii kraju. Konflikt rozpoczął się, gdy rebelianci,

głównie z północnych regionów kraju, przeprowadzili zamach stanu, który doprowadził do wybuchu walk między rządem a siłami rebeliantów. Rebelia była wynikiem niezadowolenia z rządów prezydenta Laurenta Gbagbo, który był oskarżany o korupcję i marginalizowanie północnych regionów kraju.

Wojna doprowadziła do powstania dwóch głównych frakcji: rządowej i rebeliantów, którzy kontrolowali północną część kraju. Konflikt pogłębił podziały etniczne i regionalne, a w jego wyniku zginęło kilka tysięcy osób, a miliony zostały zmuszone do opuszczenia swoich domów. Zawarte w 2003 roku porozumienie pokojowe, znane jako Porozumienie z Linas-Marcoussis, pomogło w zakończeniu działań wojennych i doprowadziło do utworzenia rządu jedności narodowej, który miał na celu stabilizację sytuacji w kraju.

W 2003 roku w Paryżu zawarte zostało porozumienie pokojowe pomiędzy przedstawicielami prezydenta, zwalczającymi go partiami partyzanckimi i przywódcami opozycji. Układ spotkał się z krytycznym przyjęciem w kraju, podczas gwałtownych zamieszek w Abidżanie spłonęły ambasady Francji i Burkina Faso. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Na Wybrzeżu Kości Słoniowej w połowie września 2003 roku ujawniła się uzbrojona opozycja i pod koniec roku kontrolowała więcej niż połowę państwa. Francja wzmocniła swoją obecność wojskową, początkowo dla bezpieczeństwa cudzoziemców, później dla monitorowania rozejmu. Jednakże wojska rządowe i ruchy opozycyjne na północy i zachodzie nie przestawały walczyć, dokonując poważnych naruszeń praw człowieka w stosunku do cywilów i żołnierzy, nie obawiając się zbytnio możliwością ukarania za swoje zbrodnie.

W niektórych miejscach odkryto i udokumentowano pozasądowe egzekucje i masowe zabójstwa, jednak pozostały one niewyjaśnione i bezkarne. W atmosferze rasizmu, wielu cudzoziemcom, zwłaszcza z Burkina Faso, Liberii i Mali zniszczono domy, ale też wielu cudzoziemców zginęło w atakach

sił rządowych na dzielnice biedy. Ludzie pochodzący z północy Wybrzeża Kości Słoniowej cierpieli przemoc i prześladowanie. Setki tysięcy ludzi będących w strefach walki i na południu uciekło na zachód i północ.

Sytuacja w całym kraju – byłej kolonii francuskiej – jest aktualnie bardzo napięta. Wojska francuskie, wchodzące w skład sił pokojowych ONZ, usiłują zapobiec aktom przemocy i grabieży. Doszło do nich po zniszczeniu przez Francuzów całego lotnictwa wojskowego Wybrzeża Kości Słoniowej. Francuzi odpowiedzieli w ten sposób na atak lotniczy na północy kraju, w rezultacie którego dziewięciu ich żołnierzy i jeden amerykański pracownik cywilny poniosło śmierć. Północ kontrolowana jest przez rebeliantów zwalczających rząd prezydenta Gbagbo. [Wybrzeże Kości Słoniowej: napięta sytuacja, zabiegi dyplomatyczne, 8 listopad 2004]

Rada Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie uchwaliła embargo na dostawy broni do pogrążonego od dwóch lat w wojnie domowej Wybrzeża Kości Słoniowej. Sankcje są karą za złamanie przez armię rządową podpisanego półtora roku temu rozejmu. Podjęta na początku listopada próba ofensywy armii rządowej przeciwko kontrolującym północ kraju rebeliantom przerodziła się w starcia z wojskami francuskimi pełniącymi od półtora roku funkcję rozjemcy. Zginęło dziewięciu francuskich żołnierzy, a w odwecie Francja zniszczyła lotnictwo Wybrzeża Kości Słoniowej. Mimo embargo władze Wybrzeża Kości Słoniowej zapowiadają odbudowę lotnictwa. Poprzednie samoloty i śmigłowce kupowano na Białorusi będącej najpopularniejszym dostawcą broni dla Afryki. [ONZ ogłasza zakaz dostaw broni na Wybrzeże Kości Słoniowej, 11 listopad 2004]

Kryzys polityczny i kontrowersyjne wybory (2010-2011)

W 2010 roku Wybrzeże Kości Słoniowej znalazło się w centrum międzynarodowej uwagi z powodu kontrowersyjnych wyborów prezydenckich. Prezydent Laurent Gbagbo, ubiegający się o

reelekcję, został oskarżony o fałszowanie wyników wyborów, które oficjalnie wygrał jego rywal, Alassane Ouattara. Konflikt polityczny przerodził się w otwarty kryzys zbrojny, gdy obie strony zaczęły walczyć o kontrolę nad krajem.

W wyniku działań wojennych, które trwały od grudnia 2010 roku do kwietnia 2011 roku, doszło do licznych brutalnych starć między zwolennikami Gbagbo a siłami lojalnymi Ouattara, wspieranymi przez siły międzynarodowe, w tym francuskie wojska. Kryzys ten doprowadził do śmierci około 3 000 osób, a wielu cywilów zostało dotkniętych przemocą i zniszczeniami. Laurent Gbagbo został aresztowany przez siły ONUCI (Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Wybrzeżu Kości Słoniowej) i przewieziony do Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, gdzie postawiono go w stan oskarżenia.

Konflikty związane z działalnością grup ekstremistycznych

Choć nie jest to tak dobrze udokumentowane jak wcześniejsze konflikty, Wybrzeże Kości Słoniowej również borykało się z problemem działalności grup ekstremistycznych. W 2016 roku doszło do kilku ataków terrorystycznych, w tym na popularne miejsca turystyczne, takie jak plaże w Grand-Bassam. Ataki te, przeprowadzone przez grupy powiązane z Al-Kaidą, były wymierzone w międzynarodowych turystów i miały na celu destabilizację kraju oraz osłabienie jego gospodarki turystycznej.

Współczesne wyzwania

Mimo zakończenia największych konfliktów zbrojnych, Wybrzeże Kości Słoniowej nadal zmaga się z wyzwaniami związanymi z budowaniem trwałego pokoju i stabilności. W kraju trwają wysiłki na rzecz pojednania narodowego, reformy systemu politycznego i poprawy sytuacji gospodarczej. Rządy prezydenta Alassane Ouattary, który objął władzę po zakończeniu kryzysu w 2011 roku, stawiają czoła wyzwaniom związanym z rozwojem

gospodarczym, korupcją i napięciami społecznymi.

Konflikty zbrojne w Wybrzeżu Kości Słoniowej ukazują złożoność problemów politycznych, etnicznych i społecznych, które wpływają na stabilność i rozwój kraju. Choć postęp został osiągnięty w zakresie przywracania pokoju, długotrwałe rozwiązania będą wymagały dalszych wysiłków zarówno ze strony rządu, jak i społeczności międzynarodowej.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Konflikty zbrojne w Nigerii

Nigeria to państwo w zachodniej Afryce, nad Zatoką Gwinejską. Na północy graniczy z Nigrem i Czadem, na wschodzie z Kamerunem, na zachodzie z Beninem. Podbój obszarów Nigerii rozpoczęli Anglicy w XIX w. Pierwsza kolonia angielska powstała w rejonie dzisiejszego Lagos w 1861 roku. Wnętrze kraju podbiły oddziały brytyjskiej Królewskiej Kompanii Nigru. W 1914 roku połączone posiadłości brytyjskie w Nigerii utworzyły Kolonię i Protektorat Nigerii. Ruch niepodległościowy (powstanie Narodowego Kongresu Zachodniej Afryki) i wystąpienia antykolonialne (1905-1906, 1908-1913, 1918) przyspieszyły nadanie krajowi konstytucji (1922).

W latach 1954 i 1961 w skład Nigerii włączono posiadłości brytyjskie w Kamerunie. W 1960 roku Nigeria uzyskała niepodległość, stając się członkiem brytyjskiej Wspólnoty Narodów. W 1963 roku wprowadzono ustrój federacyjny. Poszczególne regiony kraju miały prawo do posiadania własnych konstytucji i odrębnych systemów władzy, co sprzyjało powstawaniu konfliktów wewnętrznych, powodowanych rywalizacją

międzyplemienną oraz zatargami między wyznawcami islamu a chrześcijanami i animistami.

W 1958 roku odkryto bogate złoża ropy naftowej, ale dochody z jej eksploatacji rozkradane były w większości przez skorumpowany aparat administracji państwowej. W 1966 roku władzę w państwie przejął rząd wojskowy. W lipcu tego samego roku nowy zamach stanu wyniósł do władzy generała Y. Gowona. Na terytorium kraju wybuchły walki między plemionami Hausa i Ibo. W 1967 roku wywodzący się z plemienia Ibo pułkownik O. Ojukwu proklamował powstanie niepodległej Republiki Biafry na terytorium południowo-wschodniej prowincji Nigerii. Secesja Biafry spowodowała wybuch krwawej wojny domowej (1967-1970, konflikt biafrański), w wyniku której śmierć poniosło ponad 1 mln ludzi. Wojna zakończyła się zwycięstwem rządu centralnego.

W 1975 roku generała Y. Gowona obalił przewrót dowodzony przez generała M. Mohammada. Jego następcą, porucznik O. Obasanjo, podjął działania na rzecz przywrócenia rządów cywilnych. W 1979 roku władzę przejął zwycięzca wyborów prezydenckich, Sh.A. Shagari. Cywilne rządy w Nigerii nie trwały jednak długo, w 1983 roku wojskowi znów sięgnęli po władzę, uzasadniając kolejny przewrót koniecznością wymiany skorumpowanej i nieudolnej władzy cywilnej. Rządy objęła Najwyższa Władza Wojskowa, na czele której stał generał M. Buhari.

Rysunek 2. Mapa Nigerii

© Copyright by Fogra Oficyna Wydawnicza, 1998

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Nigerii, największemu krajowi w Afryce pod względem ludności, nie udało się uniknąć konfliktów zbrojnych, które miały poważne konsekwencje dla stabilności i rozwoju kraju. Konflikty te są wynikiem złożonych przyczyn politycznych, etnicznych, religijnych i gospodarczych, a ich skutki są odczuwalne na wielu płaszczyznach.

Konflikt Biafra (1967-1970)

Jednym z najważniejszych konfliktów w historii Nigerii jest wojna secesyjna o Biafrze, która miała miejsce w latach 1967-1970. Konflikt ten wybuchł, gdy region Biafra, zamieszkaný głównie przez ludność Igbo, ogłosił niepodległość od Nigerii. Powodem były napięcia etniczne i polityczne, które narastały od momentu uzyskania niepodległości przez Nigerię w 1960 roku. Rząd Nigerii nie uznał deklaracji niepodległości Biafry, co doprowadziło do wybuchu brutalnej wojny, w której zginęło szacunkowo 1-2 miliony ludzi, głównie z powodu głodu i działań wojennych.

Konflikt Boko Haram (od 2009 roku)

Współczesne konflikty w Nigerii są często związane z działalnością grupy ekstremistycznej Boko Haram, która od 2009 roku prowadzi brutalną kampanię terrorystyczną przeciwko rządowi i cywilom. Boko Haram, z siedzibą głównie w północno-wschodniej części Nigerii, ma na celu ustanowienie państwa opartego na ścisłej interpretacji prawa szariatu. Grupa ta jest odpowiedzialna za liczne ataki na ludność cywilną, porwania, zamachy bombowe i działania terrorystyczne. Konflikt z Boko Haram doprowadził do znacznych zniszczeń i destabilizacji w regionie, przymusowej migracji ludności oraz naruszeń praw człowieka.

Konflikty etniczne i religijne

Nigeria, zróżnicowana pod względem etnicznym i religijnym, boryka się również z konfliktami lokalnymi między różnymi grupami. W północnym Nigerii, napięcia między muzułmanami a chrześcijanami często prowadzą do przemocy i zamachów. W centralnych i południowych częściach kraju dochodzi do sporów między różnymi grupami etnicznymi o kontrolę nad zasobami i terytorium. Przykładem jest konflikt między rolnikami a hodowcami bydła, który eskaluje w wyniku sporów o ziemię i zasoby wodne.

Konflikty zbrojne w delcie Nigru

Delta Nigru, bogata w zasoby ropy naftowej, również doświadcza licznych konfliktów związanych z eksploatacją zasobów naturalnych. Lokalna ludność, która często nie korzysta z korzyści płynących z wydobycia ropy, prowadzi kampanie przeciwko wielkim korporacjom naftowym i rządowi Nigerii. Konflikty te obejmują ataki na infrastruktury naftowe, sabotaż oraz działania zbrojne mające na celu wywalczenie lepszych warunków życia i większego wpływu na zasoby naturalne.

Wyzwania w zakresie stabilności i bezpieczeństwa

Nigeria zmaga się z poważnymi wyzwaniami w zakresie stabilności i bezpieczeństwa. Konflikty zbrojne, zarówno te z przeszłości, jak i współczesne, mają poważne konsekwencje dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Wysoka przestępczość, korupcja oraz brak efektywnego zarządzania sprawiają, że rozwiązanie konfliktów i stabilizacja kraju są trudne do osiągnięcia.

Konflikty zbrojne w Nigerii odzwierciedlają złożoność problemów, z jakimi zmaga się ten kraj, obejmując przyczyny etniczne, religijne, polityczne i gospodarcze. Wymagają one skoordynowanego podejścia ze strony rządu, organizacji międzynarodowych i społeczności lokalnych, aby osiągnąć trwały pokój i stabilność.

W sierpniu 1985 roku miał miejsce kolejny przewrót wojskowy, w wyniku którego do władzy doszedł generał I.B. Babangida, który dokonał głębokich przeobrażeń politycznych i gospodarczych, wprowadził system dwupartyjny z lewicowymi socjaldemokratami i prawicowymi republikanami. W wyborach parlamentarnych w 1992 roku zwycięstwo odnieśli socjaldemokraci. Wyniki wyborów nie miały jednak najmniejszego wpływu na skład i politykę rządu. W 1993 roku prezydent I. Babangida powołał rząd tymczasowy z E. Shonekanem na czele. W tymże roku odbyły się, kilkakrotnie przekładane, wybory prezydenckie. Babangida unieważnił jednakże wybory, jako przyczynę podając fałszerstwa spisów

wyborców. W listopadzie 1993 władzę w kraju ponownie przejęło wojsko, prezydentem został generał S. Abacha, uprzednio minister obrony w rządzie E. Shonekana.

Odnowiły się spory graniczne z Kamerunem, gdy na terenie spornego półwyspu Bakassi odkryto złoża ropy. W 1994 roku doszło tam do krwawych starć z kameruńskimi siłami bezpieczeństwa. Konflikty wewnątrz kraju pozostały nie rozwiązane. W 1994 roku zwycięzca unieważnionych wyborów prezydenckich z 1993 M. Abiola ogłosił się prezydentem i głównodowodzącym sił zbrojnych. Aresztowanie Abioli spowodowało wybuch akcji protestacyjnych na terenie kraju. Federacja związków zawodowych wezwała do bezterminowego strajku generalnego, który unieruchomił całą gospodarkę. Z polecenia rządu aresztowano działaczy związkowych i opozycjonistów politycznych. W odpowiedzi przywódca klanów Joruba wezwali wszystkich członków plemienia do biernego oporu, złożenia urzędów i ustąpienia z zajmowanych stanowisk.

8 czerwca 1998 roku S. Abacha zmarł na atak serca. Jego następcą został generał Abdulsalam Abubakar, który również objął władzę w imieniu armii. 27 lutego 1999 odbyły się wybory prezydenckie, których zwycięzcą został emerytowany generał O. Obasanjo.

We wrześniu 2001 roku w mieście Jos w południowej Nigerii doszło do zamieszek na tle religijnym, w wyniku których zginęło co najmniej 500 osób oraz zniszczono kilka świątyń obu wyznań. W kwietniu 2003 roku prezydentem został ponownie O. Obasanjo.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Konflikty zbrojne w Republice Konga

Kongo jest państwem położonym na równiku w środkowej Afryce, nad Oceanem Atlantyckim. Graniczy z Gabonem, Kamerunem, Republiką Środkowoafrykańską i Demokratyczną Republiką Konga.

Pierwotnie terytorium Konga zamieszkiwali Pigmeje. Od XIV w. należało do afrykańskiego królestwa Konga, które rozkwitało w następnych stuleciach dzięki sprzedaży niewolników. W XIX w. rozpoczęła się kolonizacja francuska. Od 1885 roku należało do Francji. W latach 1910-1958 było częścią Francuskiej Afryki Równikowej. W 1960 roku uzyskało niepodległość jako Kongo Brazzaville. W 1969 roku proklamowano Ludową Republikę Konga, która to nazwa obowiązywała do 1991 roku.

Od 1992 roku władzę w kraju sprawował Denis Sassou Nguesso. W 1997 roku powrócił po kilkumiesięcznej wojnie domowej, w której dowodził oddziałami partyzanckimi i posłużył się zbrojną pomocą Angoli. W 2002 roku ponownie doszło do rozruchów wywołanych przez siły rebelianckie kwestionujące wynik wyborów prezydenckich, w których ponownie zwyciężył D. S. Nguesso. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Rysunek 4. Mapa Republiki Konga

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Republika Kongo, znana również jako Kongo-Brazzaville, jest krajem w centralnej Afryce, który w ostatnich dziesięcioleciach zmagał się z licznymi konfliktami zbrojnymi. Konflikty te miały poważne konsekwencje dla stabilności politycznej i rozwoju gospodarczego kraju.

Tło konfliktów

Republika Kongo, która uzyskała niepodległość od Francji w

1960 roku, była świadkiem kilku fal przemocy, które miały swoje korzenie w rywalizacjach politycznych, etnicznych i gospodarczych. W kraju występowały napięcia między różnymi grupami etnicznymi oraz różnice polityczne, które prowadziły do serii konfliktów zbrojnych i zamachów stanu.

Wojna domowa (1993-1994)

Pierwszy znaczący konflikt zbrojny po uzyskaniu niepodległości przez Republikę Kongo wybuchł w 1993 roku. Wojna domowa rozpoczęła się po wyborach prezydenckich, które doprowadziły do napięć między rywalizującymi frakcjami politycznymi. Po śmierci prezydenta Mariena Ngouabi, który był przywódcą w czasach, gdy kraj był rządzony przez reżim komunistyczny, nastąpiły walki o władzę, które doprowadziły do wybuchu konfliktu zbrojnego.

Wojna domowa zakończyła się w 1994 roku, kiedy to zawarto porozumienie pokojowe, które miało na celu przywrócenie stabilności i zakończenie przemocy. Konflikt ten był wynikiem wewnętrznych napięć politycznych i etnicznych, które podzieliły kraj.

Konflikt w 1997 roku

W 1997 roku, po kilku latach względnego spokoju, kraj ponownie znalazł się w centrum konfliktu. Po zamachu stanu, w wyniku którego Denis Sassou Nguesso przejął władzę, wybuchły nowe walki. Nguesso, który wcześniej był prezydentem w latach 1979-1992, wrócił na urząd prezydenta po obaleniu swojego poprzednika. Konflikt zbrojny wynikał z kontestacji władzy i niepokoju społecznego.

Wojna w 1997 roku doprowadziła do znacznych zniszczeń i strat w ludności cywilnej. Konflikt ten zakończył się, gdy Denis Sassou Nguesso został potwierdzony jako prezydent, ale wyzwania związane z budowaniem pokoju i stabilności w kraju pozostały.

Konflikty zbrojne w latach 2000

W pierwszej dekadzie XXI wieku Republika Konga nadal zmagająca się z niestabilnością i sporadycznymi wybuchami przemocy. W 2002 roku wybuchły nowe konflikty zbrojne związane z walką o kontrolę nad zasobami naturalnymi, głównie ropą naftową, która jest kluczowym źródłem dochodów dla kraju.

Konflikty te miały podłoże etniczne i polityczne, a także były związane z korupcją i walką o wpływy w zasobach naturalnych. Mimo że były one mniej intensywne niż wcześniejsze wojny, nadal miały poważne konsekwencje dla stabilności kraju i życia codziennego mieszkańców.

Współczesne wyzwania

Współczesne wyzwania dla Republiki Konga obejmują problemy związane z polityczną niestabilnością, korupcją i zarządzaniem zasobami naturalnymi. Mimo że większe konflikty zbrojne ustały, kraj nadal boryka się z wyzwaniami związanymi z utrzymaniem pokoju i rozwoju społeczno-gospodarczego. Władze próbują radzić sobie z problemami politycznymi i społecznymi, które mają swoje korzenie w przeszłych konfliktach.

Konflikty zbrojne w Republice Konga ukazują złożoność problemów politycznych i etnicznych, które wpływają na stabilność i rozwój kraju. Długotrwałe rozwiązania będą wymagały skoordynowanych działań na rzecz pojednania narodowego, reformy politycznej i gospodarczego rozwoju. Współpraca ze społecznością międzynarodową oraz skuteczne zarządzanie zasobami naturalnymi będą kluczowe dla zapewnienia trwałego pokoju i stabilności w przyszłości.

W Republice Konga, pomimo negocjacji pokojowych i ogłoszenia o wkroczeniu sił zbrojnych z zagranicy, sytuacja praw człowieka przedstawia się źle, ze względu na ciągłe walki i napady na cywilów, zwłaszcza na wschodzie kraju. Podczas trwającego 6 lat konfliktu zbrojnego, angażującego co najmniej 6 rządów innych państw i wiele innych grup politycznych, według

szacunków – około 3 milionów ludzi zostało pozbawionych życia. Rząd Republiki Konga protestował przeciwko naruszeniom ze strony zagranicznych sił zbrojnych, jednocześnie prześladując swoich przeciwników.

Pomimo wyborów parlamentarnych i referendum konstytucyjnego w 2002 w Republice Konga niestabilność i naruszenia praw człowieka trwały w kontekście odnowionych konfliktów zbrojnych. Dziesiątki osób zostało zabitych, setki kobiet zgwałconych a wielu zostało przesiedlonych, przy jednoczesnej bezkarności sprawców z sąsiadujących krajów. Dalej na północ w Czadzie pokój zaczął stawać się iluzoryczny, pomimo wydawałoby się niekończących się negocjacji pomiędzy rządem i jego zbrojną opozycją.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Pojęcie i rodzaje konfliktów zbrojnych

praca z bezpieczeństwa międzynarodowego

Konflikt (z łaciny conflictus – zderzenie) to niezgodność, sprzeczność interesów, poglądów, spór, zatarg. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Konflikt oznacza spór dwóch lub więcej członków albo grup, wynikający z konieczności dzielenia się ograniczonymi zasobami, zajmowania odmiennej pozycji, różnych celów, wartości lub spostrzeżeń. Członkowie czy działy organizacji w

trakcie sporu dążą do tego, by ich sprawa lub punkt widzenia przeważały nad sprawą lub punktem widzenia innych. [Stoner J. A. F., 1992]

Definicja ta jest ogólna. Nie określa bowiem nasilenia sporu, tego jak poszczególne strony chcą wygrać, jak kieruje się konfliktem, ani jaki jest jego wynik. W każdym przypadku od tych czynników zależy, czy konflikt jest funkcjonalny (czyli konstruktywny) czy dysfunkcyjny dla organizacji i w jakim stopniu. Jedną z wielu trudności semantycznych związanych z konfliktem w organizacji jest rozróżnienie między konfliktem i współzawodnictwem. Możemy rozpoznać te pojęcia według tego, czy jedna strona może przeszkodzić drugiej w osiągnięciu jej celów. [Purgat A., Białecka B., 2000]

W naukach społecznych – walka ludzi reprezentujących odmienne wartości (moralne, ideologiczne, religijne), walka o władzę bądź dostęp do ograniczonych dóbr (materialnych, surowcowych). Celem stron uczestniczących w konflikcie jest nie tylko osiągnięcie pożądanego wartości, ale także zneutralizowanie, ograniczenie lub wyeliminowanie przeciwnika. [Smolski R., Smolski M., Stadtmüller E. H., 1999]

Konflikt jest procesem, w którym jednostka bądź grupa dąży do osiągnięcia własnych celów (zaspokojenia potrzeb, realizacji interesów) przez wyeliminowanie, podporządkowanie sobie bądź zniszczenie jednostki lub grupy dążącej do celów podobnych lub identycznych. Występująca sprzeczność interesów powoduje walkę, jakieś starcie przeciwstawnych sił; jedna z grup zwycięża bądź następuje kompromis, zgoda i wtedy konflikt ustaje.

Konflikt – w przeciwieństwie do różnicy zdań – charakteryzuje się tym, że jego uczestnicy są nieprzejednani, niezdolni do innego punktu widzenia, argumentują niezrozumiale, a w porównaniu ze znaczeniem sprawy angażują się nadzwyczaj emocjonalnie i ostro reagują. Korzenie konfliktu tkwią w sferze uczuciowej. Emocje związane ze sprawą będącą

przedmiotem sporu stają się z biegiem czasu dominujące; uniemożliwiają one racjonalne myślenie i nabierają tak ważnego znaczenia, że ich usunięcie spowodowałoby zachwianie całego systemu wartości. [Penc J., 1997]

Konflikt znaczeniu najszerszym – wszelkie zderzenie sprzecznych dążeń zbiorowych lub indywidualnych, prowadzące bądź do jakiegoś ich uzgodnienia, bądź do ograniczenia lub unicestwienia jednego z nich; konflikt społeczny, stosunek między grupami społ. (lub ich częściami) powstający wówczas, gdy interesy ich są sprzeczne lub gdy członkowie tych grup są przekonani o istnieniu takiej sprzeczności między nimi oraz o tym, że zaspokojenie aspiracji jednej grupy może się odbywać jedynie kosztem drugiej. Stronami konfliktu bywają wszelkie grupy społeczne, poczynając od małych, a kończąc na wielkich, jak klasy, grupy etniczne, grupy religijne, narody i państwa. W socjologii zwracano zwykle najwięcej uwagi na konflikty między klasami, pracodawcami i pracownikami, rządzącymi i rządzonymi, grupami etnicznymi, a także na konflikty religijne. Konflikty przybierają różne, bardziej lub mniej gwałtowne formy (np. strajki, rozruchy, rewolucje, wojny) i różne są drogi ich rozwiązywania; przebiegają też na różnych płaszczyznach: ekonomicznej, politycznej, kulturalnej itd. Zdaniem niektórych teoretyków (tzw. teoria konfliktu) konflikt gra w życiu społecznym ogromną rolę, jest czynnikiem zarówno zmian społecznych, jak i wewnętrznych jedności grup, które są weń zaangażowane. [Nowa encyklopedia powszechna PWN, 2004]

Konflikt do pewnych granic powinien być tolerowany. Cała rzecz w tym, aby kierownictwo panowało nad sytuacją konfliktową i sprowadzało rywalizujące grupy na płaszczyznę dobra organizacji jako całości.

Konflikt zwykle jest związany ze sprzecznością celów ludzi, grup i/lub organizacji bądź też z różnym rozumieniem celów. Konflikt pomiędzy ludźmi można zdefiniować jako „proces antagonizmu, który pojawia się gdy jedna osoba lub jednostka organizacji podważa osiągnięcia drugiej.” [Johns, 1992, str.

Johns uważa, że w zależności od tego, jakie relacje łączą osoby, które znalazły się w konflikcie, mogą one dotyczyć różnych obszarów:

- podziału dóbr, zarówno materialnych jak i symbolicznych – wszystkie dobra, których jest mniej niż potrzeb, mogą stać się źródłem konfliktu;
- sprawowania kontroli – władza i kontrola nad innymi ludźmi to cenione wartości w większości organizacji, różnice przełożonych i podwładnych, co do stopnia lub obszarów kontroli mogą rodzić poważne konflikty;
- koordynacji działań – realizacja różnych celów wymaga współdziałania. Źródłem konfliktu w tej sytuacji może być pewien rodzaj uzależnienia i wspólna odpowiedzialność za sukcesy i porażki.

Konflikty mogą prowadzić do poszukiwania rozwiązań. Tak więc często są instrumentem organizacyjnej innowacji i zmiany. Z tego punktu widzenia zadaniem nie jest tłumienie lub rozwiązywanie wszelkich konfliktów, lecz pokierowanie nimi tak, aby zminimalizować ich szkodliwe aspekty i maksymalizować pozytywne. Takie kierowanie może nawet stymulować konflikt, jeśli jego brak lub stłumienie może szkodzić skuteczności, twórczości czy innowacji w organizacji.

Konflikt zbrojny to wszelkie przejawy walki zbrojnej między państwami nawet wówczas, gdy wojna nie została wypowiedziana. Ze względu na konieczność ochrony ofiar działań wojennych obecnie w prawie międzynarodowym występuje tendencja do szerokiego stosowania prawa wojennego również w przypadku konfliktów zbrojnych.

Wojna jest jednoznaczna z zerwaniem między państwami stosunków pokojowych i przejście do stosunków wojennych, czyli rozpoczęciem walki zbrojnej i wrogich aktów skierowanych przez państwa wzajemnie przeciwko sobie. Istniejącą wówczas między

tymi państwami sytuację określa się jako stan wojny. Natomiast walka zbrojna oznacza działania wojenne. Stan wojny nie zawsze jest równoznaczny z walką zbrojną i odwrotnie. Mogą bowiem toczyć się działania wojenne bez formalnego aktu wypowiedzenia wojny, lub może istnieć stan wojny, gdy nie toczy się już walka zbrojna.

Wojna to „zjawisko społeczno-polityczne polegające na gwałtownym i agresywnie przebiegającym konflikcie, podczas którego podmioty prawa międzynarodowego podejmują decyzję o walce zbrojnej”. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Podstawową konsekwencją wypowiedzenia wojny jest zmiana dotychczas obowiązujących między państwami stosunków pokojowych na stosunki wojenne. Między państwami wojującymi następuje zerwanie stosunków dyplomatycznych i konsularnych, a umowy międzynarodowe zawarte na czas pokoju bądź przestają obowiązywać, bądź ulegają zawieszeniu.

O wojnie można mówić z pewnością wtedy, kiedy przemoc zbrojna staje się główną metodą polityki, a siły zbrojne – rozstrzygającym jej instrumentem. W kryzysach zaś – jakkolwiek wzrasta znaczenie przemocy jako metody – siły zbrojne bardziej asystują działaniom prowadzonym na niwie polityki, aniżeli rozstrzygają o osiągnięciu politycznych celów. [Balcerowicz B., 2002]

We współczesnym prawie wojennym cztery konwencje genewskie z 1949 r. zawierają postanowienia, które mają na celu jak największe rozszerzenie zakresu ich stosowania. Chodzi o to, by ich postanowienia przestrzegały nie tylko państwa, które podpisały konwencje, ale także i inne państwa biorące udział w wojnie. Konwencje genewskie obowiązują więc:

- w razie wypowiedzenia wojny lub powstania jakiegokolwiek innego zatargu zbrojnego między kontrahentami,
- we wszystkich przypadkach okupacji całości lub części terytorium jednej ze stron, nawet gdyby ta okupacja nie

- napotykała żadnego oporu zbrojnego,
- jeżeli jedno z państw biorących udział w konflikcie nie jest stroną konwencji, to i tak państwa będące jej stronami pozostaną związane jej postanowieniami w stosunkach wzajemnych,
 - państwa te będą również związane postanowieniami konwencji wobec państwa nie będącego jej stroną, jeżeli przyjmie ono i będzie stosowało jej postanowienia.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Organizacje międzynarodowe zajmujące się konfliktami zbrojnymi w Afryce – ONZ

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) powstała na gruncie wojennego sojuszu USA, Wielkiej Brytanii i ZSRR, co umożliwiło podjęcie wysiłków w celu ustanowienia trwałego pokoju po zakończeniu drugiej wojny światowej. Podstawą sojuszu była współpraca mocarstw na rzecz światowego pokoju. [Kaczmarek J., 1998]

Tradycyjna misja Organizacji Narodów Zjednoczonych polega na budowie zaufania i jest prowadzona przy zachowaniu neutralności przez wszystkie strony zwracające się o pomoc międzynarodową, w celu utrzymania lub wprowadzenia w życie pokoju. [Albright M. K., 2003]

Organizacja Narodów Zjednoczonych nie jest silniejsza niż kolektywna wola państwa, które ją popierają, sama przez się

nie może nic dokonać. Jest ona mechanizmem, przy którego pomocy państwa mogą współpracować. Może on być stosowany i rozwijany albo też może być odrzucony i połamany. [ONZ a problemy współczesnego świata,, 1972]

Dotychczasowe niepowodzenia ONZ w rozwiązywaniu konfliktów wewnątrzpaństwowych skłoniły ONZ do szukania lepszych rozwiązań. Jakkolwiek trudno jeszcze dostrzec konkretne rezultaty tych zabiegów, to jednak ważna jest tendencja traktowania konfliktów jako problemu, wymagającego wyjścia poza tradycyjne polityczne i militarne sposoby działania i zwrócenia uwagi na przyczyny ekonomiczne, społeczne, kulturowe i etniczne. [Matuszewski Z., 1998]

Regionalny Ośrodek ONZ ds. Pokoju i Rozbrojenia w Afryce (United Nations Regional Centre For Peace & Disarmament in Africa) popiera wszystkie inicjatywy i działania, których celem jest osiągnięcie pokoju poprzez rozbrojenie. Głównymi celami są:

- Ograniczanie i kontrola broni, szczególnie strzeleckiej i lekkiej.
- Zapobieganie nielegalnemu handlowi bronią. Cel ten jest realizowany poprzez kampanie informacyjne skierowane do polityków i rządów afrykańskich. Prowadzone są również działania wspierające utworzenie służby bezpieczeństwa.
- Demobilizacja. Według Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (United Nations Development Programme – UNDP) 25 najbiedniejszych krajów na świecie to państwa afrykańskie. Państwa te finansują zbrojenia i wojsko, zaniedbując takie sektory jak zdrowie i edukacja. Stwierdzono, że demobilizacja jest najlepszym sposobem na powstrzymanie rozprzestrzeniania broni. Przyczynia się także do szybszego rozwoju społeczno-gospodarczego w Afryce.

W 2002 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję 57/65 „Związek Pomiędzy Rozbrojeniem i Rozwojem” (Relationship

between Disarmament and Development). Rezolucja ta podkreśla znaczenie symbiotycznego związku między rozbrojeniem i rozwojem w powszechnych stosunkach międzynarodowych. Wyraża również swoje zaniepokojenie zwiększającymi się wydatkami militarnymi na świecie, które można by zużyć na potrzeby rozwoju społeczeństwa. [Materiały Ośrodka Informacji ONZ w Warszawie]

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.